

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi jogi képviselő neve (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a alperesi jogi képviselő neve (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt I.rendű alperes neve(I. rendű alperes címe) I. rendű alperes, II.rendű alperes neve(II. rendű alperes címe) II. rendű alperes és III.rendű alperes neve(III. rendű alperes címe) III. rendű alperes ellen gazdasági társaság vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék-án kelt számú ítélete ellen a felperes sorszám alatti és az I. rendű alperes sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II-III. rendű alpereseknek személyenként (.....) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget;

kötelezi az I. rendű alperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg(.....) forint fellebbezési illetéket;

a felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt (.....) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdés alapján mint nyilvántartásba vett hitelező kérte annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes mint a Kft. „f.a.” (a továbbiakban: adós) volt vezető tisztségviselője, a II. rendű és a III. rendű alperesek mint árnyékvezetők a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezáltal az adós vagyonaforinttal és annak-tól-ig számított forint lejárt késedelmi kamatával, összesen forinttal csökkent, valamint a hitelezők teljes követelésének kielégítése meghiúsult.
- [2] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatták, hogy felelősségük megállapítható a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján és az I. rendű alperes külön vitatta, hogy vele szemben a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése szerinti törvényi vélelem fennáll.
- [3] A Fővárosi Törvényszék a-án kelt számú ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes mint a I. és H. Korlátolt Felelősségű Társaság „f.a.” (székhely:, cg.:) volt vezető tisztségviselője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati

összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona forinttal csökkent, illetőleg a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését ilyen összegben megíúsította. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek forint perköltséget. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak az állami adó- és vámhatóság felhívására az abban megjelölt módon, határidőben és számlára forint meg nem fizetett illetéket. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. és III. rendű alperesnek-forint perköltséget.

- [4] Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai, a becsatolt okiratok, a tanúk vallomása és a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye alapján megállapította, hogy az I. rendű alperes az adós önálló képviseleti joggal rendelkező tisztségviselője (ügyvezetője) és egyben alapító tagja, a II. rendű alperes az adós alapító tagja és egyúttal az I. rendű alperes érdekeltségi körébe tartozó K. R. G. T. és Sz. Kft. (továbbiakban: K. R. Kft.) tagja és ügyvezetője, a III. rendű alperes-tól az adós tagja, egyúttal az I. rendű alperes érdekeltségi körébe tartozó K. R. Kft. tagja és ügyvezetője volt. A II. rendű alperes az adós cégében szakmai felügyeletet és irányítást látott el, a III. rendű alperes meghatalmazás alapján adminisztratív feladatokat végzett, pénzügyi feladatokat intézett, pénzügyi-gazdasági-munkaügyi előadóként dolgozott.
- [5] Az adós fő tevékenységi köre bérelt ingatlan bérbeadása és ingatlankezelés volt, amely mellett grafikai tervezői tevékenységet is végzett. A grafikai munkákhoz a megrendeléseket az alperesek érdekeltségi körébe tartozó K. R. Kft. adta.
- [6] A felperes az adós volt munkavállalója, egyben az adós hitelezője, akinek hitelezői igénye a munkajogviszonya jogellenes felmondásából eredő jogerős ítéleten alapuló munkabér jellegű követelés.
- [7] Az adós-tól év határozott időtartamra a F. I. Kft.-tól bérelte a Budapest kerület, szám alatti irodaházban található ingatlant, amelyet albérletbe adott a tulajdonosi érdekeltségi körébe tartozó más cégeknek, többek között a K. R. Kft.-nek. Az adós -ban úgy költözött ki a bérelt ingatlanból, hogy forint bérleti díj- és közüzemi díjtartozást halmozott fel. Az adós az általa bérelt ingatlan további albérletbe adásából származó bérleti díj követelését a könyvelésében nyilvántartotta, azok behajtása iránt azonban nem intézkedett.
- [8] Az adóssal szemben-én végrehajtási eljárást indított a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, amely eljárás megszüntetésének oka az adós felszámolásának elrendelése volt. A végrehajtás során forint behajtása történt meg.
- [9] Az adós bevallásain alapuló adófolyószámla szerint-én az adósnak forint adótartozása állt fenn, amely-ére forintra,-ére forintra, míg-ére forintra emelkedett.
- [10] A évi mérleg- és eredménybeszámoló szerint a évet az adós veszteséggel zárta. A mérleg szerint a forgóeszköz forint követelésből, forint pénzeszközből és forint aktív időbeli elhatárolásból tevődött össze, amellyel szemben forint rövid lejáratú kötelezettség állt fenn, az értékesítés nettó árbevétele forint volt, amelyből az anyagi jellegű ráfordítások forintot, a személyi jellegű ráfordításokforintot, az értékcsökkenés leírás forintot, az egyéb ráfordítások forintot tettek ki. Összességében az üzemi tevékenység eredménye forint veszteséget eredményezett, amely a pénzügyi műveletek eredményével korrigálva mínusz

..... forint mérleg szerinti eredményt jelentett. Az adós-én fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került.

- [11] Az alperesek az adós vagyonát megtestesítő üzletrészeit-én kelt üzletrész átruházási szerződéssel Cs. O. ukrán állampolgárságú magánszemélyre ruházták át, az I. rendű alperes egyúttal az ügyvezetői tisztségéről lemondott, az új ügyvezető az üzletrész átruházási szerződésben szereplő vevő lett. A szerződés szerint az I. rendű alperes az új ügyvezető részére az iratokat átadta.
- [12] A felperes-tól-ig az adós munkavállalójaként grafikus munkakörben folytatta a tevékenységét, a szakmai útmutatásokat a II. rendű alperestől kapta, míg a III. rendű alperes járt el meghatalmazás alapján a munkaviszonya megszüntetése körében.
A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a szám alatt indított perben hozott,-én jogerőre emelkedett ítéletével megállapította a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésének jogellenességét és elmaradt jövedelem címén kötelezte az adóst forint és járulékai, forint és járulékai, forint és járulékai, továbbá forint perköltség, összesen forint és járulékai megfizetésére.
Az adós az ítéleten alapuló fizetési kötelezettségének nem tett eleget.
- [13] Az adós felszámolását-án benyújtott kérelem alapján a Fővárosi Törvényszék a-én kelt számú végzésével rendelte el. A felszámolást elrendelő végzés közzétételének napja-a. A felszámoló a felperesnek forint „.....” kategóriába sorolt munkabér jellegű követelését, forint „.....” kategóriába sorolt követelését, és regisztrációs díjként további forint követelését, összesen forint hitelezői igényét vette nyilvántartásba.
A felszámolási eljárásban egyebek mellett a NAV Dél-budapesti Adó- és Vámigazgatóságának forint „.....” kategóriájú, forint „.....” kategóriájú és forint „.....” kategóriájú, összesen forint hitelezői igénye volt bejelentve és visszaigazolvva. Az adósnak a NAV felé fennálló fizetési kötelezettsége a saját bevallásán alapuló, részben társasági adóból, személyi jövedelemadóból, szakképzési hozzájárulásból, szociális hozzájárulási adóból, magánszemélyektől levont nyugdíjalapot megillető bevételekből, valamint EB és munkaerőpiaci járulékból, továbbá egészségügyi hozzájárulásból és általános forgalmi adóból tevődött össze.
- [14] Az elsőfokú bíróság megfelelően bizonyítottanak találta a felperes keresetöségi jogát, mert okiratokkal bizonyította, hogy hitelező.
- [15] Azt tartotta szem előtt, hogy az adós gazdálkodó szervezet vezetőinek vagy árnyékvezetőinek felelőssége csak abban az esetben állapítható meg, amennyiben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében rögzített valamennyi törvényi tényállási elem bizonyítottan fennáll.
- [16] Először azt vizsgálta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az alperesek ügyvezetői, illetve állítólagos árnyékvezetői tevékenysége időszakában, azaz-ig, vagy a felperes által állítottan év végéig bekövetkezett-e. A perben kirendelt szakértő kiegészített szakvéleménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy a mérlegadatokat alapján csak látszólag nem állt fenn a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az alperesek működési ideje alatt, azonban az I. rendű alperes nem tett intézkedéseket a forrásoldalon a kötelezettségek teljesítése fedezetül szolgáló követelések, és az árbevételeként az adós tulajdonosi körébe tartozott cégek részére történő ingatlan bérbeadás alapján kiszámlázott, de esedékessé nem vált, be nem folyt követelések érvényesítésére. Mindezek alapján az adós könyveiben szereplő követelések - figyelemmel arra, hogy ezek a követelések csupán papíron léteztek - az adós saját bevallásán alapuló fizetési kötelezettségeire már

fedezetet nem nyújtottak, a valóságban likvid vagyont nem képeztek, így nem szolgálhattak a már fennálló kötelezettségek kifizetésére. Jelentőséget annak tulajdonított, hogy az I. rendű alperesnek kellő gondosság mellett tisztában kellett lennie azzal, hogy a mérlegbe beállított követelések fiktív követelések, mert azok behajtását az adós nem is tervezi arra tekintettel, hogy a saját érdekeltségi körébe tartozó más cégek működését - így a K. R. Kft. működését mindenképpen - biztosítani kívánta. Személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a követelések behajtása iránt nem intézkedett, erre irányuló elhatározása, terve nem volt.

- [17] Az előfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy legkésőbb-én az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezett, mert-ban a cég vesztéses volt, az árbevétele kiszámlázott bérleti díjakból állt, amelyeket ugyan követelésként nyilvántartott több évre visszamenőleg, de behajtására intézkedéseket nem tett. A szakértői vélemény szerint ez a követelésállomány nem képez a követelés értékével megegyező értéket, azt a számviteli szabályok szerint értékcsökkenéssel kellene elszámolni.
- [18] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a felperesnek azt a hivatkozását, hogy a közbenső mérleg és eredménybeszámoló letétbe helyezésére és közzétételére kötelezettsége állt fenn az I. rendű alperesnek, mert az nem esett a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésében meghatározott kötelezettségek körébe, így a felelősség megállapításának alapjául szolgáló vélelmet nem alapozza meg. Megállapította az I. rendű alperes által becsatolt bizonyítékokból, hogy a évi közbenső mérleg és eredménybeszámolót elkészítette, közzététele iránt időben intézkedett. Az I. rendű alperes a vezető tisztségéről lemondott, így függetlenül attól, hogy az később került a cégnyilvántartásban átvezetésre, a belső jogviszonyban a lemondás időpontjában megszűnt a vezető tisztségviselői kötelezettsége és jogosultsága, ezért a-ét követő időszakban esedékessé váló kötelezettségek elmulasztása már nem értékelhető a terhére, így nem volt éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettsége sem, és nem volt a felszámoló felé tájékoztatási, beszámolókészítési és iratátadási kötelezettsége sem.
- [19]találta azonban az I. rendű alperes hitelezői érdekeket sértő magatartását megalapozó indokként, hogy az adós követeléseit nem hajtotta be, a fennálló kötelezettségeit felhalmozta. Elvárható lett volna, hogy a saját adóbevallásán alapuló kötelezettségek teljesítése érdekében az adós által az ügyvezetése alatt kötött szerződésekből eredő követeléseket érvényesítse. Tisztában kellett lennie azzal, hogy a felperes munkaszerződésének módosítására jogellenesen került sor és számolnia kellett azzal, hogy a munkaviszonyból származó munkabér jellegű juttatásokat ki kell fizetnie a felperesnek, valamint a bevallásában szerepeltetett, a felperestől mint munkavállalótól levont adókat és járulékokat is teljesítenie kell. Úgy halmozta fel a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adós cég tartozásait, hogy nem tett semmit annak érdekében, hogy azok fedezetéül szolgáló követeléseket érvényesítse és behajtsa. A mérlegadatok szerinti vagyon látszólagos volt, tényleges likvid vagyont nem jelentett, az adósnál vagyonsökkenést eredményezett a követelések be nem hajtása, a behajtásra tett intézkedések elmulasztása, ami a hitelezői követelések kielégítésének meghiúsulását is jelentette.
- [20] Tekintettel arra, hogy a felperes a II. és a III. rendű alperesek árnyékvezetői minőségét bizonyítani nem tudta, velük szemben a felperes keresetét elutasította. A II. rendű alperes szakmai felügyeletet gyakorolt a felperes tevékenysége körében, az adós cég életében nem döntött, nem kötött szerződéseket, nem hozott a gazdálkodása körében döntéseket. A III. rendű alperes a felperes munkaviszonyának megszűnése körében meghatalmazás alapján járt el, nem úgy, mint az adós döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló személy.

- [21] Rámutatott, hogy az adós üzletrészének átruházásával kapcsolatos körülmények, a felperesnek a cég fantomizálására történt hivatkozása nem tartoztak a kereset érdemi elbírálásához. Az üzletrész átruházása tagi jogosultság, így a vezető tisztségviselő felelősségével összefüggésbe nem hozható.
- [22] A pervesztes I. rendű alperest az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség viselésére, amely a felperest megillető tárgyi illetékfeljegyzési jog alapján forint eljárási illetékből, a felperes jogi képviseletével felmerült forint ügyvédi munkadíjból és a perben kirendelt szakértő díjából állt. Az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) alapján a kifejtett tevékenységre figyelemmel állapította meg. A II. rendű és a III. rendű alperessel szemben pervesztes felperest az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű és a III. rendű alperesek javára perköltség megfizetésére, a megbízási szerződés alapján megállapított ügyvédi munkadíj összegének megfelelően.
- [23] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes és az I. rendű alperes nyújtottak be fellebbezést.
- [24] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte, hogy az I. rendű alperessel szembeni megállapítás esetében a vagyonsökkenés értékét a másodfokú bíróság forintban állapítsa meg, továbbá a II. és a III. rendű alperesek tekintetében is állapítsa meg, hogy árnyéktisztviselőként feladataikat nem a hitelezők érdekeinek megfelelően látták el, és emiatt és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona forinttal csökkent, illetőleg a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését ilyen összegben meghiúsították. Egyúttal kérte, hogy a módosított keresetének megfelelően marasztalja is ezen összegben egyetemlegesen az alpereseket, kötelezze őket forint és annak-tól számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. § (1) bekezdés e) pontja szerinti mértékű törvényes késedelmi kamata megfizetésére. Kérte az elsőfokú perköltség körében az ügyvédi munkadíj megemelését legalább 50%-kal.
- [25] Érelmezte, hogy a marasztalásra irányuló kereseti kérelméről az elsőfokú bíróság érdemi döntést nem hozott, arra az elsőfokú ítélet indokolása sem vonatkozik. Előadta, hogy a-i beadványában kérte az alperesek egyetemleges marasztalását a megállapítást meghaladóan és ezt követően a keresete marasztalásra irányult. Külön illetéket az őt megillető illetékmentesség miatt nem rótt le. Az összegszerűség tekintetében-én pontosította keresetét az időközben felhalmozott kamatokkal.
- [26] Hangsúlyozta, hogy árnyékvezető tisztségviselőnek minősülhet az adós gazdálkodó szervezet többségi befolyással, de akár annál kisebb befolyással rendelkező tagja is. A II. rendű és a III. rendű alperesek személyes előadása teszi egyértelművé, hogy árnyékvezető tisztségviselőként jártak el, közvetlen befolyást gyakorolva a társaság működésére és gazdálkodására, a II. rendű alperes a szerződéskötések és azok teljesítése körében, a III. rendű alperes gazdasági vezetőként minden kifizetés tekintetében. A felperes és az adós közötti munkaügyi perben az I. rendű és a III. rendű alperesek a tanúként tett vallomásukban sem vitatták a cégirányítás közös voltát. A munkaügyi perben felvett jegyzőkönyvet az elsőfokú eljárás során csatolta. A-i tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben III. rendű alperes neve ügy nyilatkozott, hogy II. rendű alperes neve volt az, aki a felperest a feladatairól tájékoztatta. Mindez az I. rendű alperes beleegyezésével, a vele történt kommunikáció után történt. II. rendű alperes neve-i tárgyalási jegyzőkönyvben szintén

elismerte, szakmai irányítást végzett és döntési jogosultsága volt abban a vonatkozásban, hogy egy adott munkát elfogad-e az adós, és azt mennyiért fogadja el.

- [27] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság eltért az igazságügyi szakértő által figyelembe vett és indokolt, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére megállapított időponttól. A szakértő szakvéleménye oldalán egyértelműen kimondja, hogy-tól fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, és ezt a személyes meghallgatása során kellően alátámasztotta. Ezt követően a NAV végrehajtási eljárást is kezdeményezett az adós ellen, amely eredménytelen volt, és az üzletrész átruházási szerződés állított időpontjában is folyamatban volt eredménytelenül. Kiemelte, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni, és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett, vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nemcsak a mérleg vizsgálata alapján, hanem az eljárás során rendelkezésre álló egyéb adatokból is megállapítható. Ilyen tény, ha az adós nem képes adótartozását kiegyenlíteni, adóvégrehajtás folyik ellene. Az esetek egy részében kizárólag a mérlegadatok alapján nem lehet megalapozott döntést hozni, mert lehetséges, hogy a forgóeszköz vagyon mérlegbeli értékelése nem reális, a különböző típusú forgóeszköz elemekhez eltérő likviditási mutatók társulnak, társulhatnak. Így a tényállástól függően egyéb tényezők vizsgálata is indokolt lehet. A jelen perben a szakértő megállapította, hogy az adós társaság a-ös évre ugyan kiszámlázta a saját társaságainak a bérleti díj összegeket, amely növelte a mérleg árbevétel oldalát, látszólagos fedezetet teremtve a tartozásokra, azonban - ahogy az I. rendű alperes elmondta - a kintlévőségeket nem hajtották be, nem is állt szándékukban, más prioritások voltak. Jelentősége van, hogy az alperesek által elismerten az adós bérlői az alperesek tulajdonában lévő kapcsolt vállalkozások voltak. Az adós forint adóssággal hagyta el az általa bérelt és hasznosított irodaházat, a tartozás a könyvelésében nem szerepel. Az üzletrész átruházásának napján az adósnak már forintot kitevő köztartozása volt, amely alapján éve a NAV által indított végrehajtás volt bejegyezve. A szakvéleményből is megállapítható, hogy a felperes mint alkalmazott után sem fizette a törvényes járulékokat az alperesek irányítása mellett a társaság.
- [28] Az elsőfokú eljárásban az alperesek által csatolt üzletrész átruházási szerződés a vételárat nem tartalmazza, mert annak értelmében azt a felek külön megállapodásban rögzítették, de az alperesek képviselője úgy nyilatkozott, hogy ilyen megállapodás nincs. Ez önmagában is egyértelműen alátámasztja a társaság fantomizálását. A-i eladás tényét cáfolja az is, hogy a utcai irodaházban bérelt helyiségeket az adós májusában hagyta el III.rendű alperes nevevezetésével. Ha valós lenne az eladás és az ügyvezető változásának alperesek által hivatkozott dátuma, akkor ebben az időpontban III.rendű alperes nevenek semmiféle intézkedési joga nem lett volna sem a bérlet, sem az ott található ingóságok tekintetében. Az I. rendű alperes a csatolt hangfelvételek alapján még-án is ügyvezetőként tárgyalt a felperessel telefonon, és ígéretet tett a tartozásai rendezésére a felperes felé. A hitelezői igény bejelentését követően az adós képviselője által-én írt válaszelevél szintén csatolta, amikor az alperesek a céget állításuk szerint eladták. A válaszelevélben utalás sincs arra, hogy a továbbiakban nem az I. rendű alperes a társaság ügyvezetője, és arról sincs, hogy a székhelye megváltozott.
- [29] Álláspontja szerint az I. rendű alperessel szemben fennáll a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelem, mert a Ctv. 61/B. § (3) bekezdése alapján köteles lett az üzletrész elidegenítését követő 30 napon belül benyújtani a közbenső mérleget, amely bizonyíthatóan csak decemberében történt meg. A tagváltás és a székhelyváltás bejegyzésének elmulasztása

egyértelműen fantomizálta a céget, ezért a felperes az alperessel szembeni követelését hosszú ideig nem tudta érvényesíteni. A vélelemmel szemben az I. rendű alperes bizonyítani nem tudott, nem is kívánt.

- [30] Az I. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és vele szemben a kereset elutasítását, másodlagosan ebben a körben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.
- [31] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Cstv. 33/A. §-át, mert az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének időpontját tévesen, ezt alátámasztó igazságügyi szakértői vélemény nélkül állapította meg. E jogi jelentőségű tény bekövetkezésének időpontja szakkérdés, de a perben kirendelt igazságügyi szakértőnek azzal a megállapításával, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete-én következett be, nem értett egyet a felperes biztosíték adására kötelezés iránti kérelmét elutasító elsőfokú bíróság és a végzés elleni fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla sem. Ezt követően az elsőfokú bíróság a szakértő személyes meghallgatása alapján mégis arra a következtetésre jutott, hogy fennállt a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, annak ellenére, hogy a szakértő nem mondott új szakmai véleményt.
- [32] Az I. rendű alperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet eljárásjogi szempontból is jogszabálysértő, mert az rPp. 166. §-ába és a 177. § (1) bekezdésébe ütközik. Az elsőfokú bíróság az igazságügyi szakvéleményben rögzítettek ellenére, a szakvélemény erre vonatkozó megállapítása nélkül, és az okirati bizonyítékokkal szemben jutott arra a következtetésre, hogy a közgazdasági szempontból nem fizetéseképtelen adós-ével fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, és azt az I. rendű alperesnek látnia kellett és fel kellett ismernie. Egyrészt a szakértő megállapította, hogy az adós társaság közgazdasági értelemben véve nem fizetéseképtelen, mert rendelkezik a kötelezettségei fedezetére elegendő vagyonnal. Nincs okszerű magyarázat arra, hogy miért látja ennek ellenére a szakértő - bár feltételesen - megállapíthatónak, hogy az adós társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt-étől. Figyelmén kívül hagyta az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla számú végzése indokolásában egyértelműen rögzítetteket, hogy a szakértői vélemény alapján nem állapítható meg a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja. Ezt követően az igazságügyi szakértő szóbeli magyarázata sem változtatott az írásba foglalt szakvéleményen, és ezt megdöntő okirati bizonyítékot sem csatolt a felperes. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta I. J. könyvvizsgáló nyilatkozatát és tanúvallomását, amely szerint az általa vizsgált mérleg valós adatokon nyugszik. A könyvvizsgálattal igazolt, valós könyvelés és mérlegadatok szerint az adós rendelkezett vagyonnal, ezzel szemben az elsőfokú bíróság megalapozatlanul következtetett arra, hogy ez mégsem volt valós fedezete a követeléseknek. E megállapítás mögött nem áll igazolt tényállás, nincs hozzátartozó igazságügyi szakértői vélemény. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából nem derül ki, hogy milyen okirati bizonyíték alapján látta az általa figyelembe vett időpontot megállapíthatónak, és nincs arra sem indoklás, hogy miért tért el a szakértői véleménytől. Nem állapítható meg, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező részében szereplő forint mi alapján került éppen ebben az összegben meghatározásra, mert ennek észszerű és igazolt levezetését az indoklás nem tartalmazza, ráadásul a felperesnek nem ez volt az összességű kereseti kérelme.

- [33] Felhívta a figyelmet, hogy az adós felszámolása a per során befejeződött, az adóst a cégjegyzékből törölték, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. Csatolta az adós törlését igazoló dokumentumokat.
- [34] Álláspontja szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapítása körében új szakértői vélemény beszerzése indokolt a szakkérdést illetően, mert a perben kirendelt szakértő vitatott szakvéleménye alapján megalapozott döntés nem hozható.
- [35] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az I. rendű alperes fellebbezésével támadott ítéleti rendelkezés helybenhagyását kérte a saját fellebbezésében foglaltakra is tekintettel. Kiemelte, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének megállapítására a bíróságnak nemcsak az igazságügyi könyvszakértő, hanem az eljárás valamennyi adata alapján van lehetősége, azt olyan pontossággal kell meghatározni, amely a kereset megalapozott elbírálásához szükséges. A biztosítékadás tekintetében eljáró bíróságok a szakértő személyes meghallgatásáig nem voltak tisztában azzal, hogy az árbevétel kategória nem jelent tényleges árbevételt, mert ott fel kell tüntetni a kibocsátott számlákat annak ellenére, hogy azok ellenértéke nem folyt be. A könyvvizsgáló meghallgatásából kiderült, hogy kizárólag főkönyvi kivonatokat látott, annak mögöttes, valós tartalmát nem állt módjában ellenőrizni. A könyvvizsgáló jelentésére azért volt szükség, mert a társaság tartozása a NAV felé meghaladta a forintot.
- [36] A II. rendű és a III. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet keresetet velük szemben elutasító rendelkezésének helybenhagyására irányult annak helyes indokaira hivatkozással.
- [37] Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt az rPp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezéssel nem érintett jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében bírálta felül.
- [38] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése nem alapos.
- [39] Az elsőfokú bíróság az érdemi döntésre kiható eljárási szabályt nem sértett, és a tárgyalás megismétlése, illetőleg a bizonyítási eljárás kiegészítése sem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének az rPp. 252. § (2)-(3) bekezdésében írt eljárási feltételei nem állnak fenn. A másodfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, és a helyesen megállapított tények alapján helytálló érdemi döntést hozott.
- [40] A Cstv. 83/R. § (4) bekezdése értelmében a Cstv.-nek a 2017. évi XLIX. törvénnyel módosított 33/A. §-át a 2017. évi XLIX. törvény hatálybalépését követően benyújtott megállapítási és az annak alapján indítható marasztalási keresetekre kell először alkalmazni. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének jelenleg hatályos rendelkezése-jétől irányadó. A felperes azonban a keresetet-án nyújtotta be az elsőfokú bírósághoz, ezért a felek jogviszonyára a Cstv.-nek a 2011. évi CXCVII. törvény 35. §-ával megállapított és a 2013. évi CCLII. törvény 91. § (17) bekezdés f) pontjával módosított 33/A. §-át kell alkalmazni.

- [41] A jelen perben irányadó Cstv. 33/A. § (1) és (6) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti kereset a felszámolási eljárás ideje alatt, a marasztalási kereset pedig a felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Céglőnyben való közzétételét, illetve ha eddig az időpontig a megállapítási perben nincs jogerős döntés, a jogerős bírósági döntés napját követő naptól számított 60 napos jogvesztő határidőn belül terjeszthető elő.
- [42] A felperes a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti keresetet a Cstv. 33/A. §-ában meghatározott időtartam alatt, az adós felszámolási eljárásának jogerős befejezése előtt előterjesztette, a jogérvényesítési lehetőségét a felszámolási eljárás jogerős befejezése, annak a Céglőnyben történő közzététele és az adós törlése sem szüntette meg.
- [43] A felperes a keresetében az alperesek egyetemleges marasztalása iránti keresetet terjesztett elő, majd a-i beadványában kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű alperessel szemben kizárólag a felelősség megállapítását kéri, nem kéri a marasztalását, de ezzel ellentétes tartalmú nyilatkozatot téve az alperesek egyetemleges marasztalását is kérte. A-i beadványában ismét az alperesek egyetemleges marasztalását kérte, azonban-án, az első szóbeli tárgyaláson a keresetét megváltoztatva valamennyi alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti megállapítást kért. Az ügy átosztását követően eljáró bíró a-án tartott tárgyaláson ismertette az ügyben keletkezett iratokat, amelyek szerint a felperesnek megállapítás iránti keresete van az alperesekkel szemben. A felperes a megállapítás iránti keresetét ezt követően fenntartotta, az elsőfokú eljárás során már nem változtatta meg. Az elsőfokú eljárásban a felperes a-én kelt beadványában vagyoni hátrányként az addig megjelölt forint összegben felül annak-tól-ig számított forint törvényes késedelmi kamatára hivatkozott. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a felperes által megállapítani kért vagyoni hátrány - a helyi értékek számának hiányára figyelemmel - nyilvánvaló elírási hiba miatt nem pontosan szerepel. A felperes a-én az elsőfokú bíróságra érkezett beadványa utolsó előtti bekezdésében valóban magasabb összegben hivatkozta meg a vagyoni veszteséget, de ez a beadványa a másodfokú bírósághoz címzett fellebbezés volt.
- [44] Annyiban alapos a felperes fellebbezése, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletében nem indokolta meg az rPp. 221. §-ának megfelelően, hogy az I. rendű alperes felelősségének mértékét miért alacsonyabb összegben határozta meg a kereseti kérelemben megjelölnél, ezért azt a másodfokú bíróság az alábbiakban pótolja.
- [45] A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti kereset a vezető tisztségviselő (árnyék vezető tisztségviselő) összecszerően meghatározott mértékű felelősségének megállapítására irányul, mert a megállapítási perben nemcsak a kárfelelősség jogalapjának megállapítása történik, hanem a vezető tisztségviselő felelősségének maximális meghatározására is sor kerül. A keresetben a felelősség mértékének meghatározásakor nem azt kell megjelölni, hogy a pert indító hitelező felszámolási vagyonból feltehetőleg ki nem elégíthető követelése mekkora, hanem azt az összeget, amennyivel az adós vagyona csökkent.

- [46] A felperes által a felszámolási eljárás alatt a vezető tisztségviselővel szemben indított megállapítási perben kamatigény jogszerűen nem terjeszthető elő, mert a vezető tisztségviselőnek még nincs esedékes tartozása, az csak akkor válik esedékessé, ha az adós felszámolása jogerősen befejeződött és a vezető tisztségviselő felelősségét a bíróság jogerősen megállapította. Az elsőfokú bíróság ítéletének pontjában rögzítette, hogy a felperes az adós felszámolási eljárásában nyilvántartásba vett és visszaigazolt hitelezői igénye forint. Így a felperes ebben a perben forint összegben minősül az adós hitelezőjének, ezért ez az a legmagasabb összeg, amit hitelezői minőségében megjelölhet. Az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a felperes keresetének a forint összegben felüli, késedelmi kamat jogcímén előterjesztett részét.
- [47] Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, hogy a II. rendű és a III. rendű alperesek nem minősültek árnyékvezetőnek, mert a szakmai tevékenység vezetése és az adminisztrációs feladatok ellátása nem minősül az adós működésével kapcsolatos operatív döntésnek, önmagában a tagi minőség és a szavazati jog mértéke sem jelenti az operatív döntésekben való részvételt. A Cstv. 33/A. §-a ugyanis a vezető tisztségviselő (árnyékvezető) kártérítési felelősségének feltételeit szabályozza, így a felelősség alapjául csak a vezetői jogkörbe tartozó magatartás szolgálhat, a tagi minőségben kifejtett magatartás nem, még akkor sem, ha a tag egyben a társaság vezetője (árnyékvezetője) is.
- [48] A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját olyan pontossággal kell meghatározni, ami a kereset elbírálásához szükséges, és ez nemcsak a mérleg adatai alapján, hanem az eljárás egyéb adatai alapján is megállapítható.
- [49] A fenyegető fizetéseképtelenség megállapíthatósága tekintetében az a lényeges kérdés, hogy az adós a tartozását az esedékességgel képes-e kiegyenlíteni. Ha erre nem képes, mert nincs megfelelő pénzeszköze vagy megfelelő hitele, illetve nem tud megállapodni a hitelezővel a teljesítés más módjában vagy a teljesítési határidő módosításában, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség abban az esetben is, ha az adós egyéb vagyona - kimutatások szerint - fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére.
- [50] A forgóeszközök között kimutatott követelésállomány összetétele, esedékessége, megtérülésének esélye nagyban befolyásolja a forgóeszköz-állomány likvid jellegét, amely szakértő igénybevételét teheti szükségessé. A perben kirendelt szakértő is alátámasztotta a lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság által levont következtetést, hogy az adós albérlőivel szembeni követelésállománya nem volt a likvid vagyon részeként figyelembe vehető az elsőfokú bíróság által meghatározott időpontban.
- [51] Az elsőfokú bíróság a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontjának megállapítása során a figyelembe vett tényeket együttesen értékelte, annak indokolása során kitért a szakértői véleményből felhasznált szempontokra és az attól való eltérés okaira is. Ezzel a másodfokú bíróság egyetértett, ezért az ebben a körben kifejtett helyes indokokra csak visszautal. Mindezekből következően új szakértői vélemény beszerzése szükségtelen.

- [52] A hitelezők érdekeit sértő vagyonsökkenés megvalósulhat a vezető tisztségviselő felróható (szándékos vagy gondatlan) passzív magatartásával (mulasztással) is. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes vagyonszerzéshez vezető magatartását is helyesen értékelte, és helytállóan indokolta, hogy nem állt fenn az I. rendű alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelem. Helyesen tért ki arra is, hogy az adós üzletrészenek átruházásával kapcsolatos körülmények a vezető tisztségviselő felelősségével összefüggésben nem hozhatók, mert a felelősség alapjául csak a vezetői jogkörbe tartozó magatartás szolgálhat, a tagi minőségben kifejtett magatartás nem, még akkor sem, ha a tag egyben a társaság vezetője is.
- [53] A felperes bizonyította a hitelezői igénye teljes kielégítetlenségét is, hiszen az adós felszámolásában a nyilvántartásba vett hitelezői követelését nem lehetett kielégíteni. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes bizonyítani tudta a vezető tisztségviselő I. rendű alperes hitelezői érdekeket sértő magatartása (mulasztása) és a hitelezői igények megghiúsulása között az ok és okozati összefüggés fennállását is.
- [54] Az elsőfokú perköltség körében a felperes javára megítélt ügyvédi munkadíj felemelésére sem volt ok, mert a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítására irányuló perre a meg nem határozható pertárgy érték az irányadó az 1/2013. PJE határozatban kifejtettek szerint. A meg nem határozható pertárgyérték esetén az R. 3. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó óradíjra figyelemmel az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj összegét a felperes jogi képviselője által kifejtett és a képviselőlet ellátásához szükséges tevékenységére figyelemmel helyesen állapította meg. Annak magasabb összegben történő megállapítására a másodfokú bíróság az R. 3. § (6) bekezdése alapján sem látott okot.
- [55] A kifejtett indokok alapján a másodfokú bíróság az rPp. 253. § (2) bekezdése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [56] A felperes és az I. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre. A felperes és az I. rendű alperes sikertelen fellebbezésére figyelemmel az egymással szemben felmerült perköltségeiket az rPp. 81. § (1) bekezdése alapján maguk viselik, míg a II. rendű és a III. rendű alperessel szemben sikertelenül fellebbező felperes köteles a II. rendű és a III. rendű alperes másodfokú eljárásban ügyvédi munkadíjban felmerült, a marasztalás iránti fellebbezési kérelem alapján az R. 3. § (2) bekezdésének b) pontja és (5)-(6) bekezdése szerint megállapított perköltségének megfizetésére. Az I. rendű alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés v) pontja alapján fennálló illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett, a 47. § (1) bekezdése és a 39. § (3) bekezdés c) pontja szerint meghatározott forint fellebbezési illetéket a 74. § (3) bekezdésének utaló rendelkezése folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 15. § (1) és (3) bekezdésének megfelelően az állami adóhatóság felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára köteles megfizetni. A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt, az Itv. 47. § (1) bekezdése szerint számított forint fellebbezési illetéket az IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2020. szeptember 23.

Dr. Koday Zsuzsanna
a tanács elnöke

. Pusztai Anita
előadó bíró

Dr. Lupócné dr. Krammer Edit
bíró